

87544

DİNLER TARİHİ DERNEĞİ YAYINLARI / 3

Dinler Tarihi Araştırmaları - III
(Sempozyum, 09-10 Haziran 2001, Ankara)

2000. YILINDA HIRİSTİYANLIK
(DÜNÜ, BUGÜNÜ ve GELECEĞİ)

Ankara
2002

YEHOVA ŞAHİTLERİNİN TEMEL ÖĞRETİLERİNE GÖRE İSA-MESİH

Dr. Hakkı Şah YASDIMAN*

İsa'nın mahiyeti -başka din ve kültürlerde olduğu gibi- Hıristiyan dünyasında asırlardır tartışma konusu olmuş ve olmaya da devam etmektedir. Bu tartışmaların çıkış noktası ise; İsa'nın yaşadığı döneme kadar uzanmaktadır. O tarihten bugüne kadar, İsa'nın insan olarak gönderilmesinden/gelmesinden önceki konumu, doğumu, çocukluğu, gençliği, ölümü, dirilişi, dirilişinden sonraki faaliyetleri, bugünkü durumu, gelecekte yapacakları gibi pekçok konuda değişik görüş ortaya çıkmıştır.

Diğer taraftan, özellikle son zamanlarda, Mukaddes Kitap'tan ilham aldıklarını iddia ederek faaliyetlerine başlayan bazı yeni hareketlerin İsa ile ilgili spekülasyonlara yeni bir boyut getirdikleri görülmektedir. Bu hareketlerin içerisinde en fazla dikkati çekenlerden birisi de Yehova'nın Şahitleri'dir.¹ Biz bu araştırmamızda -öğretilerinin esaslarını kısmen Yahudilikten ve kısmen de Hıristiyanlıktan alan- Yehova'nın Şahitlerinin İsa Mesih² ile ilgili ileri sürdükleri iddiaları ve bu iddiaları temellendirmeye çalıştıkları kutsal yazılara yaptıkları yorumları ele alacağız.

---

* Dokuz Eylül Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dinler Tarihi Anabilim Dalı.

1 Yehova'nın Şahitleri hareketi 16 Şubat 1852 Allegheny doğumlu olan Charles Taze Russell tarafından tesis edilmiştir. Bu konuda bkz. Ünal, Semih Turgay-Akdamar, Anibal, Türkiye'de Laiklik İlkesi ve Yehova'nın Şahitleri, İstanbul, 1983, ss.50-87; Tümer, Günay, Yeni Dökümanların Işığında Yehova Şahitleri, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, İstanbul, 1987, ss.23-35; Tanyu, Hikmet, Yehova Şahitleri, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, Ankara, 1980, ss.30-118; "Jehovah's Witnesses", The Encyclopedia of Religions, Ed., Eliade, Mircea, Macmillan, London, 1987, C.VII, ss.564-565; Erbarıştıran, Tufan, Yehovanın Şahitleri: Kim Bunlar? Ne İstiyorlar?, Kule Kitapları, İstanbul, 1995, ss.27-28.

2 "Mesih", "meshedilmiş" anlamına gelen İbranca maşi'ah sözcüğünden türetilmiştir. Yunanca Karşılığı Hıristos'tur. Bkz. "Mesih Yönetimi Altında Kurtuluş ve Sevinç", İşaya'nın Peygamberliği Tüm İnsanlık İçin Işık, Yehova'nın Şahitlerinin İncancını Yansıtan yayınlar, C.I, İstanbul, 2000, s.157. Bu konuda ansiklopedik geniş bilgi için ise bkz. "Messiah", Insight On The scriptures, C.2, Watch Tower Bible and Tract Society of New York International Bible Students Association, New York, 1988, ss.385-388.

İsa Mesih: Tanrı Bilgisinin Anahtarı

YŞH'nin³ yorumlarında İsa-Mesih'ten bahsedilirken, bir anahtar örneği verilerek, şöyle denilmektedir: "Kapınızın önünde durmuş ve sizce doğru gibi görünen bir anahtarla kapınızı açmaya çalışıyorsunuz. Fakat anahtarınız bir türlü kilidin içinde dönmüyor. Bu durumda soru şudur: Acaba kullandığınız anahtar doğru mu ya da birisi anahtarınızı mı bozdu?"⁴ YŞH verilen bu örnek ve arkasından sorulan soru ile, dünyadaki dinsel karışıklığın Tanrı bilgisini getirdiği duruma dikkati çekmektedir. Örneğin açıklamasında ise şöyle denilmektedir: "Birçok din bu konudaki (Tanrı bilgisi) anlayışımızı açabilecek olan anahtarı bozdu; anahtar ise İsa Mesih'tir. Bazı dinler, İsa'yı hiç önemsemeyerek anahtarı tamamen ortadan kaldırdılar. Başkaları da İsa'ya Her Şeye Kadir Tanrı olarak tapıp onun rolünü çarpıttılar."⁵ YŞH bu yorumuyla hem İsa'yı tanılaştıran hem de onun dindeki yerini ve önemini inkar eden görüşleri reddetmektedir.

YŞH, İsa-Mesih hakkında tam ve doğru bir anlayışa sahip olamamayı Tanrı Bilgisi'nin kapalı kalmasının başlıca nedeni olarak görmektedir. Çünkü, Yeni Ahid'de şöyle denilmiştir: "Ebedi hayat, tek hakiki Tanrı olan senin ve gönderdiğin İsa Mesih'in hakkında sürekli olarak bilgi edinmeleri demektir."⁶ Yine, kutsal yazılar Mesih hakkında tam bilginin gerekli olduğu hususunda tekrar tekrar vurgu yapmıştır.⁷ Pavlus, Yehova'nın tüm vaatlerinin İsa ile gerçekleşeceğini,⁸ "hikmetin ve bilginin bütün hazinelerinin de onda saklı olduğunu" söylemiştir.⁹ Bu nedenledir ki, Petrus bütün peygamberlerin İsa Mesih'e şahitlik ettiklerini bildirmiştir.¹⁰ YŞH yukarıda zikredilen metinlerden hareketle "İsa Mesih Tanrı bilgisini açacak anahtarın ta kendisidir" ve dolayısıyla o "Tanrı Bilgisinin Anahtarı"dır yorumunu yapmaktadır.¹¹

3 Bundan sonra Yehova'nın Şahitleri Hareketi yerine bu kelimelerin baş harflerinden oluşan "YŞH" kullanılacaktır.

4 Bkz. "İsa Mesih: Tanrı Bilgisinin Anahtarı", Sonsuz Yaşama Götüren Bilgi, Yehova'nın Şahitlerinin İncancını Yansıtan Yayınlar, Kule Kitapları, İstanbul, 3. Baskı, 1996, Bölüm 4, s.32.

5 Sonsuz Yaşama Götüren Bilgi, s.32.

6 Yuhanna, 17:3.

7 Bu konuda örneğin bkz. Efesoslulara, 4:11; Koleselilere, 2:3; II. Petrus, 1:8; 2:20.

8 II. Korintoslular, 1:20.

9 Koleseliler, 2:3.

10 Resullerin İşleri, 10:43.

11 Sonsuz Yaşama Götüren Bilgi, ss.32-33.

YŞH İsa hakkında doğru ve tam bilgi sahibi olmak için onun mahiyeti, nereden geldiği, nasıl birisi olduğu gibi birçok konu üzerinde durmuş ve sonuçta üç evre tesbit etmiştir. İsa'nın yaşamındaki bu üç evre ise onun insan öncesi varlığı, yeryüzündeki yaşamı ve bugünkü durumundan oluşmaktadır.

İsa'nın insan Öncesi Varlığı

İsa'nın hayatı yeryüzünde doğmasından çok önce başlamıştır. Bu anlayış YŞH'nin temel öğretilerinde "İsa'nın insan öncesi hayatı vardır; Tanrı'nın yarattığı ilk varlıktır."¹² şeklinde ifade edilmiştir. Öğreti ile ilgili yorumlar ise ana hatlarıyla aşağıdaki gibidir.

İsa Mesih gerçekte Tanrı'nın yarattıklarının ilkiydi ve Tanrı daha sonra onu yerimizin ve ilk sakinleri olan Âdem ve Havva dahil olmak üzere bütün diğer şeylerin yaratılmasında iş ortağı olarak kullanmıştır.¹³ Bu nedenle, Tanrı kendisine "Allah'ın hilkatinin başlangıcı" demiştir.¹⁴ İsa: "RAB yolunun başlangıcında, kadim işlerinden evvel beni teşkil etti. Dünya var olmadan başlangıçta, ezelde ben dikildim. Enginler yokken, suları bol pınarlar yokken ben doğmuşum. O dünyayı ve kırları ve dünya toprağının başlangıcını daha yapmadan, dağlar daha yerleştirilmeden, tepelerden önce ben doğmuştum. Göklere hazırladığı zaman ben orada idim; enginin yüzü üzerinde kubbeyi koyduğu zaman, yukarıdan asümanı kuvvetlendirdiği zaman, enginin pınarlarına kuvvet verildiği zaman, sular onun emrinden öte geçmesinler diye den...e sınır koyduğu zaman, dünyanın temellerini pekiştirdiği zaman, yapıcı (usta başı) olarak O'nun yanında idim; ve her gün O'nun sevinci idim. Her vakit O'nun önünde sevinirdim, meskün olan dün-

12 "Ve Laodikya'da (Koleselilere, 4:16) olan kilisenin meleşine yaz: Amin (II.Korintoslulara, 1:20), sadık (Ibranilere, 3:6; Vahiy, 1:5) ve hakiki (Yuhanna, 1:14; Vahiy, 19:11) şahit (Yuhanna, 18:37; I.Timiteosa, 6:13), Allah'ın hilkatinin başlangıcı (Süleymanın Meselleri, 8:22; Koleselilere, 1:15), bu şeyleri diyor:". Vahiy, 3:14. Hem bu Öğretinin hem de ileride gelecek olan diğer öğretilerin irtibatlandırıldığı ayetler tarafımızdan bulunarak parentez içerisinde gösterilmiştir. İtalik olarak gösterilen ayetler öğretilere temel olan, parentez içerisinde verilen ayetler ise öğreti ile ilişkilendirilen ayetlerdir. Bu çalışma sırasında Watch Tower Bible and Tract Society of New York, Inc., tarafından 1984'de Brooklyn/New York'da yayınlanan ve Mukaddes Kitabın gerçeğine en yakın tercüme olarak kabul edilen New World Translation of the Holy Scriptures'tan faydalanılmıştır.

13 Koleselilere, 1:15-18.

14 Bkz. "Hesap Gününün İyiliğimiz İçin İşlemesini Kim Temin Edecek", İnceleme Serisi, 58. Kitap, Uludağ Matbaacılık, İstanbul, Temmuz 1980, s.16.

yasında sevinirdim; ve sevincim Adem oğulları ile idi.”¹⁵ demıştır. YŞH bu rada şahıslandırılmış hikmetten, başlatan veya müsebbip olarak değil, fakat Tanrı'nın yolunun “başlangıcı” olarak bahsedildiğine dikkatleri çekmektedir. YŞH'ne göre, şahıslandırılmış hikmet aynı zamanda Tanrı'nın başarılarının ilkidir. “Tanrı'nın yegâne mütevellit Oğlu” Tanrı'nın yolunun “başlangıcı” idi ve bu yegâne mütevellit Oğlu'ndan önce Tanrı'nın yaptığı başka bir eser yoktu. YŞH, bu anlayışı Vahiy, 3:14'te Süleymanın Meselleri, 8:22-31'den iktibas etmekte ve şöyle yorumlamaktadır: Söz konusu ayetlerde “...sadık ve hakiki şahit”¹⁶, Allah'ın hilkatinin başlangıcı...” ifadesi geçmektedir. Bu nedenle, O kendi sözlerine göre, Tanrı'nın hilkatinin “başlangıcı”ydı¹⁷ (başlatanı değil¹⁸). Dolayısıyla, Tanrı yaratma faaliyetine

---

15 Süleymanın Meselleri, 8:22-31.

16 YŞH ayetin bu kısmını yorumlarken İsa'nın kendisini “sadık ve hakiki şahit” olarak tanıtmalarının nedenini araştırmakta ve şöyle demektedir: “Cemaatin kendisini örnek alması, böylece bizzat kusurlarından dolayı tövbe etmesi ve Yehova için tekrar şahadet etmeğe ‘gayretli’ olması için, Tanrı'nın oğlu Laodikya'daki Hıristiyanların Tanrı'nın ve Mesihi Krallığının Şahitleri olmaları gerektiğini asla unutmamalarını istiyordu. İsa, tüm şakirtlerinin, bu kötü şeyler sisteminin ta sonuna kadar sadık ve gayretli şahitler olmalarını istiyor. Çünkü o ‘Krallığın bu iyi haberi milletlerin hepsine şahadet olmak üzere, bütün dünyada vaaz edilecektir; ve son o zaman gelecektir’ (Matta, 24:14; Resullerin İşleri, 1:6-8) demmişti”. YŞH'nin bu yorumda bulunduktan sonra, kendi faaliyetleriyle İsa'nın sözleri arasında paralellikler kurmaya çalıştığı görülmektedir. Bu konuda yapılan yorumlarda da şunlar söylenmektedir: “YŞH hem yaptıkları, hem de söyledikleri şeylerle ‘sadık ve hakiki şahit’ olma özelliğini taşıyan cemaattir. Çünkü, Yehova'nın Şahitleri ‘Siz şahitlerimsiniz..., ve ben Allah'ım’ sözlerini yürekten benimsemekte ve Yehova'nın sadık hizmetçileri olmanın büyük bir imtiyaz olduğunu kabul etmektedirler (İşaya, 43:10-12)”. Bütün bu yorumlar için bkz. “Bir Şahit Olduğunu Asla Unutma”, Mirasını Takdir Ediyor musun?, Dinsel Seri, 54. Kitap, Ümit Matbaası, İstanbul, Haziran 1985, ss.7-8.

17 YŞH'nin bu konudaki anlayışı şöyledir: “Kelâm'ın “Tanrı'nın Oğlu” olması, onun bir başlangıcı olduğu anlamına gelir; bir oğul daima babasından küçüktür. Fakat Baba her zaman ezelden beri vardı. İlham altındaki Mezmur yazarı O'nun hakkında şunları söylemişti: ‘Dağlar doğmadan önce sen ve sen yeri ve dünyayı yaratmadan önce, ezelden ebede kadar, sen Allah'sın.’ (Mezmurlar, 90:2). ‘Oğul’un kelime anlamını göz önüne alırsak, bu ayetteki sözlerin, [oğul] hakkında söylenemeyeceğini anlarız. Eğer söyleneseydi o zaman ‘Oğul’ kelimesi, ‘ilk doğan Oğul’ şeklinde kullanıldığı zaman, Oğul manasına değil, başka bir anlama sahip olmalıydı. Bunun böyle olduğuna dair ispatlar mevcut mudur? Veya aksine, Oğul’un yaşamadığı zamanlardan bahseden ayetler var mıdır? Vahiy, 3:14'te Oğul, ‘Allah'ın hilkatinin başlangıcı’ diye adlandırılıyor. Çok kimsé bu sözlerin, Oğul’un yaratma işinin Kaynağı veya Başlatan’ı anlamına geldiğini iddia ediyor. Fakat ayetin söylediği bu değildir. Üçlü inanan bazı kimseler bile bunun yanlış olduğunu kabul ediyorlar. ‘Başlangıç’ diye tercüme edilen Yunanca kelime hakkında teolog Albert Barnes şöyle diyor: Bu kelime bir şeyin

bu Oğlu yaratmakla başlamıştır.¹⁹ Yuhanna'da "Kelâm [Söz]"ın yani insan öncesi varlığı süresince İsa'nın "başlangıçta" Tanrı'nın yanında olduğu bildirilmektedir.²⁰ Böylece, Söz'ün, "gökler ve yer" yaratılırken Yehova ile be-

---

başlangıcına işaret ediyor, bir sebep olma haline değil ve bu kelime zaman ve derece bakımından üstünlük ifade ediyor fakat her hangi bir şeyin varolmasına sebep olan başlangıçtaki ilk kimse olduğu olduğu anlamında değildir (Barnes' Notes on the New Testament, s. 1569)." YŞH bu ve benzeri örnekleri vererek Mesih'in yaratılmış olduğuna dair anlayışı temellendirmeye çalışmaktadır. Bu konudaki yorumlar için bkz. "Büyük Bir Sözcü: Bu Şahıs Kimdir?", İnceleme Serisi, 5. Kitap, Yefken Matbaası, İstanbul, Şubat 1976, ss.12-14.

- 18 YŞH İsa'nın varlığıyla ilgili gerçeğin böyle olmasına rağmen, "Tanrı'nın yegâne mütevellit Oğlu'nun da nasıl bir hilkat olabileceğini anlamakta güçlük çeken Mukaddes Kitabın birçok tetkikçileri mevcuttur" demektedir. Buna göre; İsa'nın yaratılmış olduğunu anlayamayanlar, onun Tanrı tarafından tevlit edildiğini, fakat yaratılmadığını ve kendisinin Tanrı'nın "hilkatinin başlangıcı" değil, Tanrı'nın hilkatini başlatan veya hilkatin menşei olduğunu söylemektedirler (Vahiy, 3:14). YŞH bu konuda devamlı şunları dile getirmektedir: "Öyleyse, acaba gökte Yehova Tanrı'nın "yegâne mütevellit Oğlu"nu tevlit etmek için kullandığı bir dişi şahıs mı vardır? Eğer böyle olsaydı, o zaman bu dişi şahsın Tanrı'nın "yegâne mütevellit oğlu"ndan önce mevcut olması gerekirdi. Fakat Mukaddes Kitap, böyle bir şey öğretmiyor. Tam aksine, "yegâne mütevellit Oğul" bir zevce veya bir dişi şahıs kullanılmadan, bizzat Tanrı tarafından vasitasız olarak doğrudan doğruya yaratılan bir hilkattir. Diğer taraftan, sırf tevlit etme kelimesi yüzünden Tanrı'nın diğer bir şahıs gibi bir rahme sahip olduğunu tasavvur etmemeliyiz." ("Bütün Tanrı Oğulları Sevinçle Çağırırken", Tanrı Yalan Söyleyemez, Naşir, B. Çetintürk, Yargıçoğlu Matbaası, Ankara, 1972, s.114). YŞH yukarıdaki görüşlerin yanısıra, "tevlit etmek" kavramının İbranca ve Yunanca karşılıkları üzerinde yoğun bir tartışma açarlar ve şöyle derler: "Tanrı dişi değildir. 'Tevlit etmek' kelimesinin asıl İbranice ve mutat Yunanca anlamları nedir? Bunu sözlükte arayalım. Bir sözlüğe göre, 'tevlit etmek', 'hususla getirmek veya hayat vermek (özellikle erkek, ebveyn için kullanarak) sebebiyet vermek, sonuç olarak hasıl etmek demektir' (The American College Dictionary 1948 baskısı). 'Yegâne mütevellit' (Yunanca Monogenés) tabiri ise, bir şey veya cinsin yegâne üyesi, bundan dolayı genellikle yalnız, tek, yegâne anlamına gelir. Ve 'tevlit etmek' diye tercüme edilen Yunanca 'gennâo' kelimesi, Greek-English Lexicon'a göre 'ekseriyetle baba için: Tevlit etmek; anne için: Doğurmak; genel anlamda: Kendinden husule getirmek, yaratmak; gelişmek; mecazî anlamda: Hasıl etmek, husule getirmek, vücuda getirmek' demektir (H.G. Liddel ve Robert Scott tarafından tertiplenen A Greek-English Lexicon'un düzeltilerek 1948'de tekrar basılan I. cildinin 344. Sayfa 1. Sütunu). Mülhem İbranca Mukaddes Yazılar, insan ve hayvan olmayan şeylerin dahi doğum vasitasıyla meydana getirildiğinden bahseder...". Bkz. "Bütün Tanrı Oğulları Sevinçle Çağırırken", Tanrı Yalan Söyleyemez, ss.114-116). YŞH yukarıda verilen delilleri kullanmak suretiyle İsa'nın yaratılmış olma -yaratan değil- anlayışını ileri sürmektedir.
- 19 Bu yorumlar için bkz. "Bütün Tanrı Oğulları Sevinçle Çağırırken", Tanrı Yalan Söyleyemez, ss.112-113.
- 20 Bu konuda şöyle denilmiştir: "Kelam başlangıçta var idi. O başlangıçta Allah nezdinde idi." Yuhanna, 1:1.

raber olduğu anlaşılmaktadır²¹. Tanrı “suretimizde, benzeyişimize göre insan yapalım” derken aslında Söz’e hitap ediyordu.²² Yuhanna İncili İsa’nın yeryüzüne gelmeden önceki “Söz” yani Tanrı’nın sözcüsü olarak varlığına işaret etmiştir.²³ Yine, “Söz” Süleymanın Mesellerinde kişileşmiş hikmet olarak tarif edilen, tüm diğer şeylerin yaratılışında Yehova’nın yanında çalışan, Tanrı’nın ‘sevgili ustabaşısı’ olmalıydı.²⁴ O, evrende daima Yehova’nın yanında yer alan Başoğul idi. Evrenin yaratılışında Tanrı’nın iş arkadaşı olarak çalışmıştı.²⁵ Bu oğul babasının düşüncelerini, duygularını ve davranış tarzını başka kimsenin yapamayacağı biçimde öğrenmiş, yansıtmıştır.²⁶ Sadık bir oğul olarak babasını öyle kusursuz bir biçimde örnek almıştır ki, takipçilerine “Beni görmüş olan Baba’yı görmüş olur.” diyebilmiştir.²⁷

Yukarıdaki yorumlardan anlaşıldığı gibi, YŞH hem Yehova’nın ilk yaratıldığı varlığın İsa olduğunu ve hem de onun bütün varlık aleminin yaratılışında Tanrı’ya ortak olduğunu ileri sürmektedir. Bu anlayışın temelinde aslında “üçlük”e bir karşı duruş bulunmaktadır. YŞH, İsa’nın yaratılmış olma teziyle Mukaddes Kitabın, kesin olarak, Baba-Oğul-Kutsal Ruh’tan oluşan Üçlemeyi/Teslisi öğretmediğini savunmaktadır.²⁸

Kutsal Yazılarda İsa’ya atfedilen “yukarıdanım”²⁹ sözünden hareketle, onun geldiği semada ne kadar kaldığı hususunda açıklamalarda bulunan

---

21 Mukaddes Kitaptaki konuyla ilgili ayetler şöyledir: “İsa, bütün yaratılışın ilk doğanıdır. Bu nedenle o diğer ruhi varlıklar ve fiziksel evren yaratılmadan önce var idi (Koleselilere, 1:15; Vahiy, 3:14). Ayrıca bu konuda bkz. Uyarıyı Dinleyin, s.11.

22 Tekvin, 1:1, 26.

23 Yuhanna, 1:1-2. Ayrıca bkz. Uyarıyı Dinleyin, s.11.

24 Süleymanın Meselleri, 8:22-31.

25 Koleselilere, 1:15-17. Bu konudaki geniş yorumları görmek için bkz. “Tanrı İnsanlığın İm-dadına Yetişiyor”, Hayatın Bir Amacı Var, Yehova’nın İnançını Yansıtan Yayınlar, Ekim 1998, İstanbul, ss.65-66.

26 Bkz. (Matta, 11:27) Uyarıyı Dinleyin, s.11

27 En Büyük Adam, s.4.

28 YŞH, bu konuda “Baba benden büyüktür (Yuhanna, 14:28).”; “Mesih’in başı Allah’tır (I. Korintoslulara, 11:3).”; Öğrettiğim benim değil, fakat beni gönderenindir (Yuhanna, 7:16).” gibi pekçok ayeti delil olarak kullanmaktadırlar. Delil olarak kullanılan ayetleri ve yorumları görmek için bkz. Erbarıştıran, a.g.e., ss.38-39.

29 Yuhanna, 8:23; 16:28. Yine, Yuhanna, 17:14’de İsa kendisinin dünyadan olmadığını söylemiştir. Ayrıca bu konuda bkz. “A Return to the True God”, Mankind’s Search For God, Watch Tower Bible and Tract Society of New York, Inc., International Bible Students Association, New York, 1990, s.344; Erbarıştıran, a.g.e., s.33.

YŞH, bu konuya açıklık getiren Mika'daki "eski vakitten, ezeli günlerden-
dir"³⁰ ayetine şu yorumu getirmiştir: "Yehova'nın yaratmasından sonra, Söz
(İsa) yeryüzünde bir insan olmadan önce çağlar boyunca Tanrı ile beraber
bulunmuştur. Bu nedenle, Koleselilerin İsa'yı 'görünmez Allah'ın sureti'³¹
olarak adlandırmasına şaşmamak gerekir."³² Yine, bir başka yorumda da
şöyle denilmiştir: "Milyarlarca yıl boyunca hatta fiziksel evren yaratılma-
dan önce İsa ruhi bir varlık olarak gökte yaşıyordu ve yüce yaratıcı baba-
sı Yehova Tanrı ile yakın bir ilişkiye sahipti"³³ "Yakın ilişki içinde oldukla-
rı sayısız yıllar boyunca, itaatli Oğul, tıpkı babası Yehova'ya benzedi. Bu
İsa'nın hayat veren Tanrı bilgisinin anahtarı oluşunun bir başka nedenidir.
Yeryüzündeyken İsa'nın yaptığı her şey, tam olarak Yehova'nın da aynı du-
rumda yapacağı şeylerdi."³⁴

Yukarıdaki yorumların yanısıra, burada şu hususu da belirtmek gerek-
mektedir: Her ne kadar YŞH İsa'nın Tanrı'ya benzediği görüşünü ileri sür-
se de, onun Tanrı'ya eşit olmadığına üzerinde özellikle durmaktadır. Hat-
ta, bu husus temel öğretilerin içerisinde şu şekilde yer almıştır: "İsa Mesih,
Tanrı tarafından mucizevi olarak doğması sağlandığından Tanrı'nın oğlu-
dur ve Tanrı'ya eşit değildir."³⁵ Pavlus, bu konuya açıklık getirmek üzere,
Koleselilere yazdığı mektupta İsa'nın mevkiinin önemini ve yerini vurgula-
mıştır. O bu mektubunda ilk Oğul'un semavi Baba'sının suretinde, yaratıl-
an şeylerin başlangıcı, bütün zekâ sahibi yaratıklar arasında önde geleni,

30 Mika, 5:2.

31 Koleselilere, 1:14.

32 Sonsuz Yaşama Götüren Bilgi, s.39.

33 Bu konuda bkz. Süleymanın Meselleri, 8:22; 27:31. Ayrıca bu ayetle ilgili yorumlar için bkz.
En Büyük Adam, Yehova'nın Şahitlerinin İncancını Yansıtan Yayınlar, İstanbul, Nisan 1996,
s.4

34 Sonsuz Yaşama Götüren Bilgi, s.39.

35 "O bizi karanlığın saltanatından (Luka, 22:53; Efesoslulara, 2:2) kurtardı, ve kurtuluşumuz,
günahlarımızın affı (Efesoslulara, 1:7), kendisinde olan sevgili Oğlunun (Süleymanın Me-
sellersi, 8:30) meleketuna (Yuhanna, 18:36; İbranilere, 1:8) nakletti (Romalılara, 11:24);
görünmez (Yuhanna, 4:24; I.Timiteosa, 1:17) Allah'ın sureti (Yuhanna, 10:30; 14:9; II.ko-
rintoslulara, 4:4), bütün hilkatin ilk doğanı (Vahiy, 3:14) odur; çünkü göklerde ve yeryü-
zünde, görünen ve görünmeyen, gerek tahtlar ve gerek hakimiyetler, gerek riyasetler, ge-
rek hükümetler (Efesoslulara, 1:21), bütün şeyler onda yaratıldı (Yuhanna, 1:3); bütün şey-
ler onun vasıtası ile (Yuhanna, 1:10; İbranilere, 1:2) ve onun için yaratılmıştır; hepsinden
evvel olan kendisidir (Yuhanna, 17:5), ve bütün şeyler onda kaimdir (İbranilere, 1:3)". Ko-
leselilere, 1:13-17.

sevgi, hikmet, adalet, merhamet, lütuf, tahammül vb. tanrısal nitelikleri tam olarak yansıtan ruhî bir şahsiyet olduğunu bildirmiştir.³⁶ Yehova Tanrı onun vasıtasıyla milyonlarca meleği, milyarlarca galaksiyle dolu uçsuz bucaksız evreni, çeşitli ve harikulade bitki ve hayvanlarla dolu yeryüzünü yaratmıştır. Bunların yanında “tahtlar”, “hakimiyetler”, “riyasetler”, “hükümetler” Oğul vasıtasıyla meydana getirilmiştir.³⁷

Yine, Pavlus mektubunda dikkati Yaratıcı Tanrı tarafından kullanılan semavi “yapıcı” veya “ustabaşı” üzerine çekmektedir. Pavlus’a göre bu “ustabaşı” görünmez Allah’ın suretindeydi ve hala da suretindedir ve böylece Babası Tanrı’nın işinde O’nu örnek almıştır. “Tanrı’nın yegane mütevellit Oğlu” sıfatıyla kendisi “bütün hilkatın ilk doğanı olmuştur”. Ayrıca, yaratılan bütün diğer şeyler kendisinden sonra, Tanrı tarafından “onun vasıtası ile ve onun için” yaratılmıştır. Zira, Tanrı’nın “ilk doğanı” sıfatıyla kendisi her şeyin mirasçısıdır. Yaratılan diğer bütün şeyler “onun vasıtası ile” meydana getirildiğine göre, Tanrı’nın “ilk doğan” bu oğlu, Yaratıcı Tanrı tarafından doğrudan doğruya yaratıldığı veya tevhit edildiği için, yegâne oğul olarak emsalsiz bir durumdadır. Böylece kendisi, Yehova Tanrı’nın doğrudan doğruya yarattığı tek hilkati, “yegâne mütevellit”i olarak kalmıştır.³⁸ Görüldüğü gibi, YŞH İsa’nın Tanrı’nın “biricik Oğlu”³⁹ olarak adlandırılmasını Yehova’nın onu doğrudan doğruya yaratmasına bağlamaktadırlar.

36 Çıkış, 34:6-7; Mezmurlar, 33:5; Romalılara, 16:27; I. Yuhanna, 4:8.

37 Bkz. “İnsanverlik Mutluluk İçin Gereklidir”, İnceleme Serisi, 40. Kitap, Mukaddes Kitap Kursları Derneği Yayınları, İstanbul, Ocak 1979, s.11. YŞH’ne göre, Yukarıda zikredilen hususların dünyevi hükümet mevkileri ya da makamları olması mümkün değildir. Çünkü, mukaddes yazılarda hükümetlerin Tanrı tarafından değil, insanlar tarafından yaratılan şeyler oldukları söylenmektedir (I. Petrus, 2:13-14). Bu anlayıştan yola çıkarak, YŞH’nin yayınlarında “tahtlar”, “hakimiyetler”, “riyasetler” ve “hükümetler”in Yehova Tanrı’nın Oğul vasıtasıyla sorumlu olduğu Melkisedek’in krallığı ve Yeruslüm’deki Davud’un krallığını içine alan hükümet şekli olmalıdır yorumu yapılmaktadır (“İnsanverlik Mutluluk İçin Gereklidir”, İnceleme Serisi, 40. Kitap, s.11). Bu konuda yapılan yorumları görmek için bkz. “Gelmekte Olan Dünya Hükümetimiz-Tanrı’nın Krallığı”, İnceleme Serisi, 47. Kitap, Mukaddes Kitap Kursları Derneği Yayınları, İstanbul, Ağustos 1979, ss.9-10; “Tanrı Bilgisini Güzel Kokusunu Yayımak”, Kule Dergisi, Kule Yayınları, 1 Ekim 1990, İstanbul, C.1, S.6, s.11; “Tanrı’nın İsmi Senin İçin Ne Anlam Taşır?”, İnceleme Serisi, Yayımlayan, Mete Süer, Yargıçoğlu Matbaası, Ankara, Ocak 1975, s.15

38 Bkz. Tanrı Yalan Söyleyemez, s.118.

39 Yuhanna, 3:16.

Kısaca ifade etmek gerekirse, YŞH İsa'nın -her ne kadar Tanrı'nın sureti ve oğlu olsa da- mucizevi olarak doğması nedeniyle Tanrı'ya eşit kabul edilemeyeceği görüşündedir. O Tanrı'nın ilk Yarattığı, çağlar boyu insanlık öncesindeki yaşamında Tanrı ile birlikte bulunan ve yaratma eyleminde Yehova'ya ortak olandır.

İsa'nın Yerdeki Yaşamı

İsa'nın hayatının ikinci evresi ise yeryüzündeydi. İsa gökteki hayatının Tanrı tarafından Meryem adlı sadık Yahudi bakirenin rahmine aktarılmasına gönüllü olarak uymuştu.⁴⁰ Böylece, Yehova'nın kudretli mukaddes ruhu, yani faal kuvveti, Meryem'in 'üstüne gölge salmış', onun hamile kalmasına ve sonunda kusursuz bir bebek dünyaya getirmesine neden olmuştu.⁴¹ Hayatı kusursuz bir kaynaktan geldiği için İsa kusurluluğu miras olarak almamıştı.⁴² Marangoz Yusuf'un üvey oğlu ve ailenin diğer çocuklarının ilki olarak, mütevazı bir aile ortamında büyümüşü.⁴³ O'nun Yehova'ya duyduğu derin bağlılık çocukluğunda bile kendisini göstermişti.⁴⁴ İsa büyüüp 30 yaşında hizmetine başladıktan sonra, insanlara duyduğu derin sevgiyi ortaya koymuştu.⁴⁵ Tanrı'nın mukaddes ruhu ona mucizeler yapma gücü verdiğinde hastaları, sakatları, topalları, körleri, sağırları ve cüzzamlıları iyileştirmişti.⁴⁶ Dostlarının güvenliğini tehdit eden bir fırtınayı dindirmiş,⁴⁷ ölüleri diriltmişti.⁴⁸ Düşmanları bile onun 'birçok alametler yaptığını' kabul etmişti.⁴⁹ Memleketinde insanlara Tanrı'nın Gökteki Kırallığını öğreterek dolaşmıştı.⁵⁰ O aynı zamanda sabır ve makullük konusunda mükemmel bir örnek bırakmıştır. Şakirtleri durumun gerektirdiği şekilde davranmadıkları zaman bile bunu anlayışla karşılayarak şunu söylemişti: "Gerçi

---

40 Sonsuz Yaşama Götüren Bilgi, s.40.

41 Luka, 1:34-35.

42 Sonsuz Yaşama Götüren Bilgi, s.40.

43 İşaya, 7:14; Matta, 1:22-23; Markos, 6:3.

44 Luka, 2:41-49.

45 Sonsuz Yaşama Götüren Bilgi, s.40.

46 Matta, 8:2-4; 15:30.

47 Markos, 4:37-39.

48 Yuhanna, 11:43-44.

49 Yuhanna, 11:47-48.

50 Matta, 4:17.

ruh isteklidir, fakat beden zayıftır.”⁵¹ İsa, hakikati küçümseyen ve çaresiz insanları ezen kimselere karşı cesur ve açık sözlü olmuş,⁵² babasının sevgi konusunda verdiği örneğe kusursuz şekilde uymuştu.

Yukarıda yeryüzündeki yaşamıyla ilgili kesitler sunduğumuz İsa'nın “zuhuru” YŞH'ne göre beklenen bir olaydı. Çünkü, bu konuda kutsal yazılarda bilgiler bulunmaktaydı.

Vaat Edilen Mesih

YŞH, kutsal yazılarda kayıtlı bilgilerden hareketle, İsa'nın geleceğinin asırlar öncesinden bilinmesini onun zuhurunu haber veren birçok vade/peygamberliğe bağlamaktadır. Buna göre, “sadık adam Habil”in günlerinden beri, Tanrı'nın hizmetçileri Yehova Tanrı'nın kendisi tarafından önceden bildirilen “Zürriyeti” özlemle beklemişlerdi.⁵³ Zira, bu Zürriyetin “Meshedilmiş Olan” anlamına gelen Mesih sıfatıyla Tanrı'nın amacına hizmet edeceği açıklanmıştı. O “günahı bitirecekti.” Ayrıca, yine O'nun Gökteki Krallığının da son derece görkemli olacağı önceden haber verilmişti.⁵⁴

Mukaddes Kitabın ayetlerinden hareketle, geleceği konusunda hiç bir kuşkunun bulunmadığı Mesih ile ilgili aslında üzerinde önemle durulan soru şu idi: “Kendisi hakkında beklentilerin odaklaştığı Mesih acaba kim olacaktı?” Zaten bu beklentilerin ve ümitlerin bir sonucudur ki; Nasıralı İsa vazalarına başlayınca onu işiten Andreas isimindeki genç Yahudi kardeşi Simon Petrus'a koşarak şöyle demişti: “Biz Mesih'i bulduk.”⁵⁵ Yine aynı arayışların bir sonucu olarak, -Matta İncili'ne göre- İsa'nın sözlerini duyup kendisine şakirt olanlar onun vaat edilen Mesih olduğuna inanmışlardı.⁵⁶

Peki, İsa'ya Mesih olarak inananlar hangi kriterleri esas almışlardı? YŞH İsa'ya Mesih olarak inananları ikna eden delillerin üç ana konuda yoğunlaştığını bildirmektedir.

---

51 Markos, 14:37-38.

52 Matta, 23:27-33.

53 Sonsuz Yaşama Götüren Bilgi, s.33. Yehova şahitleri özlemle beklenen “Zürriyet”i anlatırken şu ayetleri delil olarak kullanırlar: Tekvin, 3:15; 4:1-8; İbraniler:11:4.

54 Bkz. Daniel, 9:24-26; Mezmur, 72:1-20.

55 Yuhanna, 1:41.

56 Matta, 16:16.

İsa'nın Mesih Olduğuna İlişkin Deliller

1- İsa'nın soy Kütüğü: Mukaddes Kitapta Tanrı Yehova hizmetçisi İbrahim'e "Vaat Edilen Züriyet" in kendi ailesinden geleceğini bildirmişti.⁵⁷ Daha sonra İbrahim'in oğlu İshak'a, İshak'ın oğlu Yakub'a, Yakub'un oğlu Yahuda'ya aynı müjde verilmiş ve vaatte bulunulmuştu.⁵⁸ Asırlar sonra Kral Davud da aynı müjdeyi almıştı.⁵⁹ Matta ve Luka'nın İncil kayıtlarında İsa'nın işte bu vaadi alan sülâleden geldiği bildirilmiştir.⁶⁰ Diğer taraftan, ortaya çıktığında, birçok amansız düşmanı bulunmasına rağmen, hiçkimse İsa'nın soy kütüğünün doğruluğunu tartışmamıştır.⁶¹

2- Yerine Gelen Peygamberlikler: Kutsal metinlerde adı geçen pek çok peygamber ileride gelecek Mesih hakkında bilgi vermiştir. Bu bağlamda, MÖ. VIII. yy'da peygamber Mika Mesih'in (Büyük Hükümdarın) Beytlehem'de doğacağını önceden bildirmiştir.⁶² Aslında, İsa'nın babası Yusuf ve anası Meryem'in o dönemde Beytlehem'in 150 km kadar kuzeyinde bulunan Nasıra'da oturdukları, ama dönemin Roma hükümdarı Kayser Avgustus'un, tüm halka kendi doğdukları kentın kütüğüne kayıt olmalarını emrettiği nakledilmektedir. Bu nedenle de, Yusuf'un hamile karısını doğumun gerçekleşeceği Beytlehem'e götürdüğü bildirilmektedir.⁶³

57 Bu "züriyet"le ilgili geniş bilgi için bkz. "Mukaddes Kitabın İçindeki uyum", Mukaddes Kitap İnsanın mı Yoksa Tanrının mı Sözü, Yehova'nın Şahitlerinin İnancını Yansıtan Yayınlar, İstanbul, 1991, ss.153-158.

58 Bkz. Tekvin, 22:18; 26:2-5; 28:12-15; 49:10.

59 Mezmur, 132:11; İşaya, 11:1, 10.

60 Bkz. Matta, 1:1-16; Luka, 3:23-38.

61 Matta, 21:9, 15. Bu haberlerden dolayı, YŞH İsa'nın soy kütüğü ile ilgili bir kuşkunun bulunmadığını ileri sürerler. Diğer taraftan, YŞH MS. 70'te Yeruşalim'in yağmalanması sırasında, Yahudilerin kayıtlarının yok edildiği ve dolayısıyla bu tarihten itibaren Mesihliğini iddia etmiş-edecek bir kimsenin de bunu kanıtlayamadığı/kanıtlamayacağı iddiasında bulunmaktadır. Bkz. Sonsuz Yaşama Götüren Bilgi, s.34.

62 O dönemde İsrail'de Beytlehem olarak adlandırılan iki kasaba vardı. Fakat, Mika bu kasabalardan hangisinin olduğu konusunda açık bir ifade kullanıyor ve "Kral Davud'un doğduğu, Beytlehem Efrata" diyordu (Mika, 5:2). Bkz. Sonsuz Yaşama Götüren Bilgi, s.34.

63 Luka, 2:1-7. Yehova Şahitleri bu olayı ele alırken şöyle derler: "Bu sayım Roma İmparatorluğuna vergi toplama kolaylığı sağladı. Böylece Avgustus farkında olmadan 'krallığının dışarıdan vergi devşireni geçirecek' hükümdarlarla ilgili bir peygamberliğin yerine gelmesine katkıda bulundu. Aynı peygamberlik, bu hükümdarın ardılının günlerinde 'ahit hükümdarı' olan Mesih'in 'kırılacağı' önceden bildirdi. İsa, Avgustus'un yerine geçen Tiberius'un yönetimi sırasında öldürüldü (Bu olayları görmek için bkz. Daniel, 11:20-22)." Sonsuz Yaşama Götüren Bilgi, s.36.

Yine, MÖ VI. yy'da Peygamber Daniel Yerusalim'in yeniden inşa edilmesi ve eski durumuna getirilmesi emri çıktıktan 69 "hafta" sonra "Mes-holunan Hükümdar"ın ortaya çıkacağını önceden bildirmiştir. Belirtildiğine göre, bu haftaların her biri yedi yıl uzunluğundaydı.⁶⁴ Mukaddes Kitap ve din dışı tarihe göre Yerusalim'i yeniden inşa etme emri M 455'te verilmişti.⁶⁵ Böylece Mesih M 455'ten 483 (69'un yedi katı) yıl sonra ortaya ık-malıydı. Bu da Yehova'nın İsa'yı Mukaddes Ruh'la meshettiği MS 29 yılı anlamına gelmekteydi. Neticede, İsa bu tarihte Mesih (Meshedilmiş Olan) veya Meiah olmuştu.⁶⁶

Ayrıca, Kral Davud Tanrısal ilhamla "Dünyanın kralları kalkıyor ve h-kmdarlar RABBE karşı ve Mesih'ine karşı birbirleriyle ğtleniyorlar" de-miti. Bu ise peygamberliğin, birden fazla ülkenin liderinin "Yehova'nın Meshettiğine" yani Mesih'e karşı saldırmak üzere birleeceğini göstermek-tedir. Gelişen olaylar asırlar sonra Yahudi dininin liderleri Kral Hiredes ve Romalı vali Pontius Platus gibi yöneticilerin hepsinin İsa'nın öldürülmesin-de rol oynadıklarını ortaya koymuştur. Kayıtlarda önceleri birbirine d-man olan Hirodes ve Platus'un o günden sonra yakın arkadaş oldukları-yla ilgili bilgiler bulunmaktadır.⁶⁷

Bnlara ilave olarak, Eki Ahid'de yer alan peygamberlerin İsa hakkın-da haber verdikleri bazı olaylar da daha sonraki tarihlerde gerçekleşmiştir. Örneğin, onun "bir bakireden doğacağı",⁶⁸ "doğumundan sonra bebeklerin öldürüleceği",⁶⁹ "Tanrı'dan görev alacağı",⁷⁰ "hizmetinin insanların büyük ışığı görmesini sağlayacağı",⁷¹ "Yehova'nın evi için evk göstereceği",⁷² "kendisine inanılmayacağı",⁷³ "Yerusalim'e bir spa üzerinde gireceği; kral

---

64 Daniel, 9:24-25. Eki zamanda yaşayan Yahudilerde yıllık haftalar ifade edilen dönemler düşüncesi yaygındı. Örneğin, her yedinci gün Sebt günü olduğu gibi, her yedinci yıl da Sebt yılıydı (ıkı, 20:8-11; 23:10-11). Bkz. Sonsuz Yaşama Götüren Bilgi, s.36.

65 Nehemya, 2:1-8. Ayrıca bu konuda bkz. Sonsuz Yaşama Götüren Bilgi, s.36.

66 Luka, 3:15-16, 21-22.

67 Matta, 27:1-2; Luka, 23:10-12; Resullerin İleri, 4:25-28. Ayrıca bu konudaki yorumlar için bkz. Sonsuz Yaşama Götüren Bilgi, s.38.

68 İaya, 7:14'de haber verilen bu olayın gerçekleşmesi Matta, 1:18-23'te bildirilmiştir.

69 Yeremya, 31:15. Kr. Matta, 2:16-18.

70 İaya, 61:1-2. Kr. Luka, 4:18-21.

71 İaya, 9:1-2. Kr. Matta, 4:13-16.

72 Mezmur, 69:9. Kr. Yuhanna, 2:13-17.

73 İaya, 53:1. Kr. Yuhanna, 12:37-38.

ve Yehova'nın adıyla gelen kişi olarak karşılanacağı",⁷⁴ "sadık olmayan bir resulün kendisine ihanet edeceği ve yerini başkasının alacağı",⁷⁵ "30 parça gümüş için ihanete uğrayacağı",⁷⁶ "kendisi aleyhine yalancı tanıkların kullanılacağı",⁷⁷ "giysileri için kura çekileceği",⁷⁸ "günahkârlarla sayılacağı",⁷⁹ "ölürken sövgü işiteceği",⁸⁰ "ölmeden sirke verileceği",⁸¹ "vücudunun delineceği",⁸² "zenginlerle gömüleceği",⁸³ ve "çürüme görmeden diriltileceği",⁸⁴ gibi olaylar bunlardandır.

3- Yehova Tanrı'nın tanıklığı: Yehova insanlara İsa'nın vaat edilmiş Mesih olduğunu bildirmek üzere melekler göndermiştir.⁸⁵ Aslında İsa'nın yer-yüzündeki yaşamı sırasında Yehova kendisi de bizzat gökten konuşup İsa'yı onayladığını ifade etmiştir.⁸⁶ Yine, Yehova İsa'ya mucizeler yapma kudreti vermiştir. Bu mucizelerin herbirisi İsa'nın Mesih olduğunu gösteren ek kanıtları oluşturmaktadır. Çünkü, Tanrı'nın bir sahtekara mucizeler yapma kudretini vermesi asla mümkün değildir. Ayrıca, Yehova İncil kayıtlarını ilham etmek üzere Mukaddes Ruhunu kullanmıştır. Buna bağlı olarak da İsa'nın Mesihliğinin kanıtları, tarihte en geniş çapta tercüme edilip, dağıtılan Kitabın yani, Kitabı Mukaddesin bir kısmını oluşturmuştur.⁸⁷

YŞH, yukarıda zikredilen delil gruplarının herbirisinin İsa'yı vaat edilen Mesih olarak tanıttığını, geçmişte insanların onu bu sayılan özellikleri nedeniyle "bütün peygamberlerin hakkında şahitlik ettikleri"⁸⁸ Mesih ve "Tanrı Bilgisinin Anahtarı" olarak kabul ettiklerini ileri sürmektedir.

74 Zekarya, 9:9; Mezmur, 118:26. Krş. Matta, 21:1-9.

75 Mezmur, 41:9; 109:8. Krş. Resullerin İşleri, 1:15-20.

76 Zekarya, 11:12. Krş. Matta, 26:14-15.

77 Mezmur, 27:12. Krş. Matta, 26:59-61.

78 Mezmur, 22:18. Krş. Yuhanna, 19:23-24.

79 İşıya, 53:12. Krş. Matta, 27:38.

80 Mezmur, 22:7-8. Krş. Markos, 15:29-32.

81 Mezmur, 69:21. Krş. Markos, 15:23, 26.

82 İşıya, 53:5; Zekarya, 12:10. Krş. Yuhanna, 19:34, 37.

83 İşıya, 53:9. Krş. Matta, 27:57-60.

84 Mezmur, 16:8-11. Krş. Resullerin İşleri, 2:25-32; 13:34-37.

85 Luka, 2:10-14.

86 Matta, 3:16, 17; 17:1-5.

87 Yuhanna, 4:25-26.

88 Resullerin İşleri, 10:43.

YŞH'nin İsa'nın yeryüzündeki yaşamıyla ilgili önemle üzerinde durduğu bir diğer önemli konu da; onun "kusurlu insanın gelecekle ilgili bir ümide sahip olabilmesi için" ölmeye bile hazır olduğunu göstermiş olmasıdır. Bu nedenle, İsa ölüme koşmuştur. Aslında o böyle davranmakla, yani ölümü ile bütün insanlığın kurtuluşunu sağlamıştır.⁸⁹ Bu hususta temel öğretilerde

89 Burada kısaca YŞH'nin İsa'nın ölümünün bir direk üzerinde gerçekleştiğine dair görüşlerine de yer vermek istiyoruz. YŞH'nin bu konudaki anlayışları Temel Öğretilerde şu şekilde ifade edilmiştir: "İsa Mesih bir haç üzerinde değil, bir direk üzerinde ölmüştür". "Sizin ağaca asarak öldürdüğünüz İsa'yı (Resullerin İşleri, 2:23; 10:39; Galatyalılara, 3:13; 1.Petrus, 2:24) atalarımızın Allah'ı kıyam ettirdi (Resullerin İşleri, 2:24; 13:30)". Resullerin İşleri, 5:30. YŞH Mukaddes Kitap'tan daha başka ayetleri de delil getirerek İsa'nın haç üzerinde değil ama bir direk üzerinde öldürdüğünü ileri sürerek şöyle derler: "Ezra'da "Ve emrettim ki, bu فرمانı ihlal eden her adamın evinden bir direk çıkarılsın ve onun üzerine kaldırılıp asılsın ve bundan dolayı evi gübrelik edilsin (Ezra, 6:11) denilmiştir. Burada söz konusu olan şeyin tek bir giriş veya 'direk' olduğu açıkça bellidir. Hıristiyan Yunanca yazıların (Yeni Ahit) birçok mütercimi, Petrus'un Resüllerin İşleri 5:30'daki sözlerini şu şekilde tercüme ederler: 'Sizin direğe asarak' öldürdüğünüz İsa'yı atalarımızın Allah'ı kıyam ettirdi (veya King James Version, New International Version, The Jerusalem Bible ve Revised Standard Version'a göre 'ağaca asarak'. Ayrıca 'ksülön' sözcüğünün Türkçe Kitabı Mukaddes'te nasıl tercüme edildiğini görmek için bkz. Resüllerin İşleri, 10:39; 13:29; Galatyalılar, 3:14; 1.Petrus, 2:24). Bu sözcük Yunanca Septuaginta tercümesinde Ezra, 6:11'de geçmektedir." Bu konulardaki geniş bilgi için bkz. "Haçın Hıristiyanlar İçin Ne Anlamı Var?", Dinsel Seri, 84. Kitap, s.28. Aynı kitapta, Haç'ın tarihi ele alınmakta ve Haç'ın ilk defa Hıristiyanlar tarafından kullanılmadığı, Hindu, Budda dinlerinde de görüldüğü, Persler, Süryaniler ve Babilliler tarafından kullanıldığı anlatılmaktadır. İlk Hıristiyanların ise tapınmalarında haç kullandıklarına dair hiçbir işaretin bulunmadığı ifade edilmektedir. Hıristiyanların ilk dönemlerinde haçı putperest Romalıların kullandığı, yine Babillilerin güneş tanrısının sembolü olarak haç bulundurdıkları, ilk olarak Julies Sezar'ın (MÖ 100-44) bastırıldığı gümüş parada haçın görüldüğü, daha sonra Sezar'ın veliahtı Kayser Augustus (MÖ 20) tarafından bastırılan bir akçede de haça rastlanıldığı anlatılmaktadır. Hatta, Roma doğa tanrısı Baküs'ün bazen birkaç tane haçı olan bir saç kurdesiyle temsil edildiği söylenilmektedir. MS 312'de Kral Konstantin'in bir savaşa giderken rüyasında "bununla fethet" anlamına gelen "Hoc Vince" sözleri bulunan haçla ilgili bir rüya gördüğü rivayet edilmektedir. Konstantin zaferden sonra haçı ordularının sancağı olarak kabul etmiş, Hıristiyanlık daha sonra Roma İmparatorluğunun devlet dini olunca haç da kilisenin sembolü olmuştur. Bu rivayetlerden sonra söz konusu kitapta tarih boyunca görülen haç şekilleri, haçın bugün saygı uyandıran konuma gelme nedeni ve Mukaddes Kitap'ta haç anlamına gelen kelimelerin etimolojik tahlilleri geniş olarak ele alınır. Bkz. "Haçın Hıristiyanlar İçin Ne Anlamı Var?", Dinsel Seri, 84. Kitap, ss.25-31. Ayrıca bu konuda bkz. Erbarıştıran, a.g.e., ss.71-73.

şöyle denilmiştir: “Kurtuluş için İsa’nın kurbanlığı yeterlidir”.⁹⁰ Bu öğreti, Adem’den miras olarak alınan günahın sadece İsa tarafından kaldırılabilceğini bildirmektedir. Yani, ancak İsa’nın fidye olarak ölümüyle Adem’in tüm soyunun kaybettiği hayatın geri alınması mümkündür⁹¹. İsa Tanrı’nın vekili olarak insanlığı acılı durumdan kurtarmak üzere harekete geçmiştir. Aslında, onun büyük kurbanlığını vermesinden bin beş yüz yıldan fazla bir zaman önce, Yehova İsraililere her sene kurban sunmanın peygamberane bir örneğini yaptırmıştır.⁹² Her yılki kefarete gününde İsrail’in başkahini bazı kusursuz hayvanları kesip kanlarını tapınma çadırının (daha sonra mabedin) içine götürmüş ve bunu Yehova’nın hüküm kürsüsünü temsil eden keferatgâhın önüne serpmiştir. Bu şekilde, bir yıl için kavmin günahlarına kefarete etmiştir⁹³. Resul Pavlus, İbranilere yazdığı mektupta İsa’nın bu eski örneği nasıl yerine getirdiğini ayrıntılarıyla anlatmakta ve şöyle demekte-

90 “Çünkü Mesih hakiki olanın nümunesi (Koleselilere, 2:17), el ile yapılmış akdesede değil (İbranilere, 8:2), fakat şimdi bizim için Allah’ın huzuruna görünmek üzere (Levililere, 16:2; Yuhanna, 16:28; Romalılara, 8:34), bizzat göğe girdi (İbranilere, 6:20; 9:12; 10:19); başkahin yıldan yıla (Levililer, 16:34) kendisinin olmayan kanla akdesede girdiği gibi (Levililer, 16:2), kendisini çok defalar takdim etmesi için de değildir; yoksa dünyanın kuruluşundan beri çok kereler elem çekmesi gerekti (Efesoslulara, 1:4); fakat şimdi bir defa (İbranilere, 7:27; I.Peter, 3:18) devirlerin sonunda (Matta, 24:3; I.Korintoslulara, 10:11; İbranilere, 1:2) günahın iptali için, kendisini kurban etmesiyle (İşaya, 53:12; Daniel, 9:24; I.Korintoslulara, 5:7) görünmüştür (Galatyalılara, 4:4; I.Peter, 1:20)”. İbranilere, 9:24-26.

91 I. Petrus, 3:18; Romalılara, 3:24.

92 Eski İbraniler suça kefarete kavramını iyi biliyorlardı. Tanrı’nın onlara Musa aracılığı ile verdiği kanun çerçevesinde uyguladıkları tapınmada düzenli olarak hayvan kurbanları sunmuşlardır. Bunlar İsrail kavmine insanların günahlarına kefarete edecek bir şey olduğunu hatırlatmıştır (Knowledge, Watchtower Bible and Tract Society of New York Inc. International Bible Students Association, New York, 1995, s.63). Çok sayıda kurban ve takdime içeren Musa kanunu Eski İsrail milletin vadedilen zürriyet gelinceye kadar Tanrı’nın onayını ve bereketini elde edip, koruması amacıyla O’na yaklaşabilmesi için verilmişti. Ancak, Yahudilerin MS 70’de dağılması üzerine kanunda öngörülen kurban kesme geleneğini devam ettirmenin imkanı kalmamıştı. Bu konular için bkz. “Nefret Bir Gün Bitecek mi?”, Gözcü Kulesi, 15 Ağustos 2000, ss.16-17.

93 “Ölümden Hayata Kurtuluş”, Sizi Mutlu Edecek İyi Haber, Bölüm 13, Yehova’nın Şahitlerinin İnançını Yansıtan Yayınlar, İstanbul, 1996, s.119. YŞH, geçmişte uygulanan bu geleneği yorumlarken şunları bildirmektedir: “Hayvanlar insanlardan daha aşağı bir seviyede oldukları için ‘boğaların ve ergeçlerin kanı günahları kaldıramaz (İbranilere, 10:1,4). Bir kurbanın günahlara kalıcı şekilde kefarete etmesi için Adem’in kaybettiği şeye eşit olmalıydı. Adem soyunu kurtarmak için gereken fidye bedelini ancak kusursuz bir insan yaşamı ödeyebilirdi. Gerçek adaletin yerine gelmesi için ‘can yerine can (Çıkış, 21:23, 25)’ gereklidir. Bkz. ‘İsa Mesih Bize Nasıl Yardım Edebilir?’, Gözcü Kulesi, 15 Mart 2000, s.4.

dir: “Mesih hakiki olanın nümunesi, el ile yapılmış akdese değil, fakat şimdi bizim için Allah’ın huzuruna görünmek üzere, bizzat göğe girdi: [Eski İsrail’deki] başkâhin yıldan yıla kendisinin olmayan kanla [kâmil bir insanın değil hayvanların kaniyla] akdese girdiği gibi, kendisini çok defalar takdim etmesi için de değildir; yoksa dünyanın kuruluşundan beri çok kereler elem çekmesi gerekecekti; fakat şimdi bir defa günahın iptali için devirlerin sonunda kendisini kurban etmesi ile görünmüştür. Ve İnsanlara [Adem’in günahı yüzünden] bir defa ölmek ve ondan sonra hükmolunmak mukadder olduğu gibi, böylece de Mesih çoğunun suçlarını taşımak için bir defa takdim edilmiş olup ikinci defa, günahsız olarak, kurtuluş için kendisini bekleyenlere görünecektir.”⁹⁴ Bu anlayışa göre, İsa gökte yasal işlemleri tamamlamış; dolayısıyla, insanları yalnız Adem’den miras aldıkları günahlarından kurtarmakla kalmayıp, onları ebedi hayat verebileceği kendi ailesinin üyeleri olarak da evlat edinmiştir.⁹⁵ Bununla beraber, sözkonusu Yahudi dönemi, yani mabetteki kurbanlarıyla, kâhinleriyle, bayramlarıyla, Sebt günüyle o sistem; Mesih’in kurbanvari ölümüyle sona ermiştir.⁹⁶ İsa’nın fidiye kurbanlığı itaatli insanlık için Tanrı’dan merhamet görme ve sonsuz yaşam elde etme yolunu açmıştır. Bu nedenle Pavlus şöyle yazmıştır: “Zira, günahın ücreti ölüm; fakat Allah’ın mevhibesini Rabbimiz İsa’da ebedi hayattır.”⁹⁷

Bu konu yine bir başka öğreti de “İsa hayatını insanlığın kurtuluşu için gerekli olan fidiye olarak ödemiştir”⁹⁸ şeklinde dile getirilmiştir. Bu öğreti-

94 İbranilere, 9:24-28.

95 “Ölümünden Hayata Kurtuluş”, Sizi Mutlu Edecek İyi Haber, Bölüm 13, s.120.

96 Galatyalılara, 3:24-25; Koleselilere, 2:13-17. Bu konuda geniş bilgi için bkz. “Dünya Felaketi Yaklaştıkça İsa’ya Bakın”, Önüne Konulan Ümidi Tut, Yehova’nın Şahitlerinin İncasını Yansıtan Yayınlar, Dinsel Seri, 34. Kitap, Yayımlayan: Mete Süer, Ümit Matbaası, İstanbul, 1983, s.7. İsa’nın bu özel rolü hakkında konuşan Pavlus “Tanrı günahı bilmeyeni bizim için günah yaptı, ta ki biz kendinde Allah’ın salâhı olalım (II. Korintoslulara, 5:21)” demiştir. Buradaki “bizim için günah yaptı” ifadesi “günah takdimesi yaptı” olarak da tercüme edilmiştir. Bkz. Nefret bir Gün Bitecek mi?, s.19.

97 Romalılara, 6:23. Bu konudaki yorum için bkz. İsa Mesih Bize Nasıl Yardım Edebilir?, s.4.

98 “Çünkü bir Allah (Tesniye, 6:4; Romalılara, 3:30; I.Korintoslulara, 8:4) ve Allah (Galatyalılara, 3:20) ile insanlar arasında (I.Korintoslulara, 11:25; Galatyalılara, 3:29; Efesoslulara, 5:27; İbranilere, 2:16) bir meyanıcı (İbranilere, 8:6; 9:15; 12:24) vardır; insan olup cümle için kendisini fidiye vermiş olan Mesih İsa’dır (Resullerin İşleri, 4:12; Romalılara, 5:15; Koleselilere, 2:13; II. Timoteosa, 1:10)”. I. Timoteosa, 2:5-6.

nin izahında belirtildiği kadarıyla, Mukaddes Kitab'ın vermeye çalıştığı en önemli mesajlardan birisi, Tanrı'nın merhametiyle insanoğlunu günah ve ölümün köleliğinden kurtarmasıdır. Tanrı bunu kâmil bir insan şeklinde doğan İsa adlı yegâne mütevellit Oğlu vasıtasıyla yapmıştır. İsa Tanrı'nın iradesine uyarak "hepsi için eşdeğerde bir fidyeye" olarak hayatını kurban etmiştir⁹⁹. Fidyeye, bir şeyi geri almak ya da birini kurtarmak için ödenen bedeldir.¹⁰⁰ Fidyeye kelimesi ayrıca "eşdeğerlilik" ifade etmektedir. Adem'in yitirdiğine eşdeğer, karşılığı ancak kusursuz insan yaşamına sahip bir adam sunabilirdi.¹⁰¹ Adem'den sonra yeryüzünde kusursuz olarak doğan tek adam İsa Mesih'ti.¹⁰² İşte, Tanrı'nın bu kusursuz oğlu vasıtasıyla sağladığı fidyeye Adem'in günahının etkisini silmiştir. Adem'in günahı herkesin kâmilikten düşmesine neden olmuştu. Bununla birlikte, fidyeye her insanın canını kurtarmamış, sadece doğuştan gelen günahın bizdeki etkilerini silmiştir¹⁰³.

99 Bu konuda bkz. Matta, 20:28.

100 İsa Mesih Bize Nasıl Yardım Edebilir?, s.3.

101 YŞH'nin yorumlarına göre ilk insan Adem'in Tanrı'ya isyanı yüzünden insanlık köle durumuna gelmiştir. Tekvin'in 3. babında gösterildiği gibi, kusursuz insan Adem itaatsizlik yolunu seçerek henüz doğmamış olan soyunu ölüme ve günaha köle olarak satmıştır. Bu yüzden Adem kendisi ve soyu adına kusursuz insan yaşamı hediyesini kaybetmiştir (Romalılar, 5:12, 18-19; 7:14). Bkz. İsa Mesih Bize Nasıl Yardım Edebilir?, s.4. Dolayısıyla, insanoğlu artık Tanrı'nın adil standartlarına uygun yaşamıyordu ve Adem'den gelen bu kusuru kendilerinden sonra gelenlere miras olarak bırakıyorlardı. Bu konudaki yorumlar için bkz. "Günah İnsanın Mutluluğunu Çalar", Sizi Mutlu Edecek İyi Haber, Bölüm 9, s.78. Sonuçta, ancak İsa'nın gelişiyi birlikte insanların üzerindeki bu kusur kaldırılmıştır. Çünkü, vaat edilen zürriyet (İsa) sadece gelip şeytanı yok etmeyecekti. Onun aynı zamanda saldırı sonucu (Tekvin, 3:15) topuğu ezilecek, yani kalıcı olmasa da ölümü tadacaktı. Bkz. Nefret Bir Gün Bitecek mi?, s.13. Ölümü tatmasıyla da insanlar üzerinden kusur kalkacaktı.

102 Bkz. Knowledge, s.65. Adem'in çocuklarına devrettiği şey ölüm, İsa'nın bıraktığı miras ise sonsuz yaşamdır. I. Korintlular, 15:22 şunu açıklamaktadır: "Nasıl cümlesi Adem'de ölüyorsa, öylece cümlesi Mesih'te diriltilecektir". Bu konudaki yorumlar için bkz. Nefret Bir gün Bitecek mi?, ss.16-17.

103 Hayatın Bir Amacı Var, s.75. Buna, yani İsa'nın fidyeye kurbanlığına iman etmek insanları sonsuz yaşama götürür (Knowledge, s.69). Hatta, diriltilecek olan ölümler bile fidyeden yararlanma fırsatına sahip olacaklardır (Resullerin İşleri, 24:15; Hayatın Bir Amacı Var, s.75). Yalnız burada bir incelik bulunmaktadır: Fidyeye veya kurtarma bedeli böylelikle "hepsi için" ödendiği halde, aslında hepsi, yani insanların tamamı fidyeden yararlanamayacaklardır. Sadece Yaraticı'nın ininde makbul durumda bulunanlar onun sağladığı fidyeden tam olarak faydalanıp, günah, hastalık, yaşlılık ve ölümden daimi bir kurtuluşa kavuşacaklardır. ("Artık Kendimiz İçin Yaşamayalım", İnceleme Serisi No. 2, Yelken Matbaası, İstanbul, Kasım 1975, s.8). YŞH verilen bu ahdin hala devam ettiğine inanmakta ve bu ahdin gerçek

YŞH, bütün bu söylenenlerin ışığında; “İsa’dan Tanrı bilgisinin anahtarı olarak söz etmemiz şaşkırtıcı olmamalı! Evet, o yaşayan bir anahtardır! Fakat neden yaşayan bir anahtardır?” demektedir. Bu sorunun cevabının ise, İsa’nın yaşamındaki üçüncü evrede gizli olduğunu belirtilmektedir.¹⁰⁴

Bugün İsa

“İsa Mesih ölümünden sonra ruhi bir şahıs olarak diriltiştir”.¹⁰⁵ Yehova Şahitlerinin temel inançlarından olan bu anlayışa göre, İsa’nın insan olarak yaşama hakkından -başka bir şekilde kullanılabilmesi için- vazgeçerek bir insan olarak ölmesi gerekliydi. Bu amaçla Tanrı’nın düşmanlarının elinde zalimce öldürülmeye razıydı. Ama bu düşmanlar, insan olarak yaşama hakkını kendisinden alamazlardı. Bu hak şimdi elinde “nakit para” gibi oldu. Tanrı İsa’yı “ruhta” dirilttikten sonra, o göğe döndüğünde bu “nakit para” hâlâ elinde bulunuyordu. İsa bu “nakit para”yı Yehova’ya “fid-

---

leşmesinin ise erkek ve kadınların ruhi İsraililer olmalarına bağlı bulunduğuna iman etmektedirler. Ayrıca bu anlayış insanların İsa Mesih’in “Tek ... meyancı” olduğu “Yeni Ahde” sevk edilmelerine de esas teşkil etmektedir (“Tanrı İle İnsanlar Arasında Tek Meyancı’da Yararlanmak”, Dinsel Seri, I. Kitap, Ümit Matbaası, İstanbul, Ocak, 1981, s.18). YŞH halihazırda Yeni Ahdin altında ve ruhi İsraililer olduklarını iddia eden 9.000’i aşkın kişinin varlığında söz etmektedir. Bu anlayışa göre, onlar Pavlus ve Timoteos gibi “yeni ahdin... hizmetçileridirler (II. Korintoslulara, 3:6; 1:1). Bu Yeni Ahit, insanlık için ideal olan hükümeti, yani semavi krallıkta İsa Mesih’e katılmaları için Tanrının tasvibini kazanan 144.000 ruhi İsrailiyi meydana getirmek amacı uğruna işliyor ve amacının sonuna yaklaşıyor. Bu tasvip edilen ruhi İsraililerin son ferdi yerde ölüp, semavi krallığında yer almak üzere “insanlar” arasından ayrılınca, İsa Mesih’in meyancılığı da sona erecektir. Onların ve kutsallığın Tanrısı arasında bir meyancı olarak İsa’nın görev görmesini gerektiren miras alınan günahkâr durumlar geride bırakılmış olacaktır. Bu izzetlendiren ruhi İsraililerin, gökteki kutsal melekler gibi, kendileri ve Yehova Tanrı arasında bir meyancıya ihtiyaçları olmayacaktır (Vahiy, 22:3-4; “Tanrı İle İnsanlar Arasında Tek Meyancı’dan Yararlanmak”, Dinsel Seri, 1, s.18). Bu konulardaki yorumları görmek için bkz. Senin İçin Gerçek Başarının Sırrı Nedir?, Yehova’nın Şahitlerinin İnancını Yansıtan Yayınlar, Yayımlayan, Mete Süer, Işık Matbaası, İstanbul, Ekim 1980, s.48; “Tek Bir İnsan Bütün Bir Beşeriyet İçin Nasıl Ölebildi?”, Tanrı Yalan Söyleyemez, s.215; “Tanrı-Bir Tek Şahıs mı, Yoksa Bir Tanrı’da Üç Şahıs mı, Hangisi?”, Tanrı Yalan Söyleyemez, ss.251-252; “Okuyucuların Soruları”, Kule Dergisi, 1 Temmuz 1991, ss.31-32.

104 Sonsuz Yaşama Götüren Bilgi, s.41.

105 “Çünkü bizi Allah’a götürsün diye (II. Korintoslulara, 5:18), salih olan Mesih de salih olmayanlar uğruna (Romalılara, 5:6) günahlar için (İşaya, 53:6; İbraniilere, 9:28), bedende öldürülmüş (I. Korintoslulara, 15:50; Koleselilere, 1:22), fakat ruhta diriltiştir olarak (I. Timiteosaya, 3:16), bir defa öldü; o ruh ile de gidip zindanda olan ruhlara vazetti (Luka, 8:31; II.Peter, 2:4; Yahuda, 6)”. I. Petrus, 3:18-19.

ye” olarak ödeyebilirdi. Böylelikle Adem’in tüm soyuna kaybettirdiği hayatı geri satın alabilirdi.¹⁰⁶

YŞH’ne göre ölümünden sonra ruhta diriltilen İsa yaşamına devam etmiştir. Bugün de İsa yaşamaya devam etmektedir.¹⁰⁷ Ama bu yaşam şekli fiziksel değil, ruhsaldır. Bu hususu ortaya koyan öğretilerde “İsa Mesih şu anda ruhi varlık olarak yaşamaktadır.”¹⁰⁸ denilmektedir. Aslında, İsa ölümüyle kendi insan yaşamından sonsuza kadar feragat etmiş, böylece gökte yaşamak üzere hayat veren ruh olmuştur.¹⁰⁹ “O şimdi ne beşikte bir bebek ne de haça çivilenerek çaresizlik içinde ölmüş bir şehittir. Aksine şimdi o Yehova’nın bütün evrene kendi egemenliğini geri getirmek için kullanacağı kudretli “rablerin rabbi ve kralların kralıdır”.¹¹⁰ İbranca kutsal yazılar da zaten Tanrı’nın Mukaddesini mezarda bırakmayacağını önceden bildirmiştir.¹¹¹ Diğer taraftan, MS ilk yüzyılda yaşamış olan yüzlerce insan onun di-

---

106 “Ölümünden Hayata Kurtuluş”, Sizi Mutlu Edecek İyi Haber, Bölüm 13, s.119.

107 Sonsuz Yaşama Götüren Bilgi, s.41.

108 “Şöyle ki biz bundan böyle bedene göre kimseyi tanımamız (Matta, 12:50; II. Korintoslulara, 7:1; I. Peter, 4:6); ve ve Mesih’i bedene göre tanıdıksa da (Matta, 23:39), artık şimdi öylece tanımıyoruz (Yuhanna, 20:17)”. II. Korintoslular, 5:16. Pavlus’un tüm Hıristiyanlar için getirdiği bu kuralın şu dekilde tercüme edildiğini de görmekteyiz: “[Mesih] hepsi uğruna öldü, ta ki yaşayanlar artık kendileri için değil, fakat kendileri uğruna ölen ve diriltlen için yaşasınlar. Şöyle ki, biz bundan böyle bedene göre kimseyi tanımamız.” (“Yehovaya Ait Olarak Yaşamak”, İnceleme Serisi, 46. Kitap, Mukaddes Kitap Kursları Derneği Yayınları, Kalem Matbaası, İstanbul, Temmuz, 1979, s.27). YŞH’ne göre, Tanrı bir kimsenin bedensel ve maddi açıdan değil, ama ruhi açıdan ne durumda olduğuna değer vermektedir. Bu nedenle YŞH Şahitlerden de meseleleri bu açıdan değerlendirmelerini istemektedir. Çünkü, hakiki bir Hıristiyan’ın meselelere başka bir yoldan doğru olarak bakamayacağını vurgulayan resulün sözleri “Yehova’ya aitiz” dedikten sonra, “çünkü Mesih bunun için öldü ve tekrar yaşadı, ta ki, hem ölülerin hem yaşayanların Rabbi olsun” (Romalılara, 14:9) diye devam etmektedir. Şimdi o, Rab sıfatıyla, Hıristiyanların Tanrı’nın şeyleri için başarıyla yaşamalarına yardımcı olmaktadır. O’nun ‘dünyayı yendiği’ gibi onlar da bu dünyayı yenebilirler (Yuhanna, 16:33; İbranilere, 7:25; bu konudaki yorumlar için bkz. “Yehovaya Ait Olarak Yaşamak”, İnceleme Serisi, s.27). Bu konuda ayrıca bkz. “Büyük Bir Öğretmen Yaratıcı’yı Bize Daha İyi Açıklıyor”, Sizinle İlgilenen Bir yaratıcı Var mı?, Kule Kitapları, İstanbul, 1998, ss.156-157. Bütün bu yorumlardan YŞH’nin İsa Mesih’in şu anda ruhi bir varlık olarak yaşadığına iman edilmesini istediğini tesbit etmekteyiz.

109 Bkz. Knowledge, s.68.

110 Vahiy, 17:14. Bu konudaki yorumlar için bkz. “Tanrı’nın Gökteki Krallığının Yönetimi Altında Tek Bir Dünya Oluşturmak”, Sizi Mutlu Edecek İyi Haber, Bölüm 16, s.144.

111 Mezmurlar, 16:10.

ritilmesinin görgü şahidi olmuşlardır¹¹². İsa, önceden de bildirildiği gibi, daha sonra Babasının sağında oturarak gökte krallık kudretini almak üzere beklemiştir¹¹³. YŞH, bu ve benzeri açıklamalardan sonra şu soruyu sormaktadır: “Öyleyse Mesih’i bugün zihnimizde nasıl canlandırabiliriz? Yemlikte yatan aciz bir çocuk olarak mı düşünelim? Yoksa ölüme terk edilmiş, acılar içinde bir adam olarak mı?” Bu sorunun cevabı ise şöyle verilmektedir: “Hayır. O, hüküm süren, kudret sahibi bir Kraldır! Ve çok yakında sıkıntılarla dolu olan yerimiz üzerinde hükümdar olduğunu gösterecektir”.¹¹⁴

Yeryüzündeki sıkıntıları kaldıracak ve hükümler olacak Kral İsa Mesih, Vahiy’de kötülere yok etmek üzere büyük kudretle gelen biri olarak canlı bir şekilde tasvir edilmiştir.¹¹⁵ YŞH “Bu sevgi dolu, semavi Hükümdar, milyonlarca insanı etkileyen ıstıraba son verme konusunda ne kadar istekli olmalı!” yorumundan sonra “O yeryüzünde bıraktığı kusursuz örneğe uymaya çalışanlara yardım etmek konusunda da aynı derecede isteklidir”¹¹⁶ demektedir.¹¹⁷ Bu anlayışın devamında da şunlar söylenmektedir: İsa, Tanrı’nın semavi Krallığının yeryüzündeki tebaaları olarak sonsuza dek yaşayabilsinler diye, onları, hızla yaklaşan ve çoğunlukla Armagedon diye adlandırılan “her şeye kadir olan Allah’ın büyük gününün cengi” sırasında korumak istiyor.¹¹⁸ İsa önceden bildirilen barış dolu “Bin Yıllık Yönetimi” esnasında, tüm insanlık uğruna mucizeler yapacaktır.¹¹⁹ O, tüm hastalıklarla

112. Korintoslulara, 15:3-8.

113. Mezmurlar, 110:1; İbranilere, 10:12-13. Bu konu şöyle yorumlanmıştır: “İsa bütünlüğünü ölüme kadar gösterdiğinden Tanrı onu ruh olarak diriltip, göklerde lütfetme ifade eden kendi sağ eline yüceltmıştır. Bkz. “Tanrı’nın Gökteki Krallığının Yönetimi Altında Tek Bir Dünya Oluşturmak”, Sizi Mutlu Edecek İyi Haber, Bölüm, 16, s.144.

114. Sonsuz Yaşama Götüren Bilgi, s.41.

115. Vahiy, 19:11-15.

116. Petrus, 2:21.

117. Sonsuz Yaşama Götüren Bilgi, s.41.

118. Vahiy, 7:9, 14; 16:14, 16.

119. İşaya, 9:6-7; 11:1-10; Vahiy, 20:6. YŞH’nin en önemli öğretilerinden birisi olan söz konusu bu Bin Yıllık Yönetim hakkında şu eserlere bkz. “Yıkılmayacak Bir Krallık”, Tapınma Birliği, Yehova’nın Şahitlerinin İnançını Yansıtan Yayınlar, İstanbul, 1995, ss.78-86; “Önce Krallığı Aramaya Devam Edin”, a.g.e., ss.87-94; “Mesih’in Yönetimi Altında Kurtuluş ve Sevinç”, İşaya’nın Peygamberliği Tüm İnsanlık İçin Işık, C.1, Yehova’nın İnançını Yansıtan Yayınlar, İstanbul, 2000, ss.157-172; Gerçek Barış ve Güvenlik, Yehova’nın İnançını Yansıtan Yayınlar, İstanbul, 1996, ss.94-107; “Allah’ın Krallığı”, Allah Hak Olsun, Watctower and Tract Society of New York, Inc., New York, 1962, ss.136-147; “Dünyayı Kim Yönetecek”,

rı iyi edecek ve ölüme son verecektir. Milyarlarca insanı, yeryüzünde son-
suza dek yaşama fırsatını elde etmeleri için diriltecektir.¹²⁰

Yukarıda verilen bu bilgilerden anlaşıldığı gibi, İsa şu anda yaşamakta-
dır. Ama bu ruhsal bir yaşamdır. O yaratma eyleminde Tanrı ile beraber
hareket edip Yehova'ya ortak olduğu gibi, insanların ebedi hayata uyan-
maları için diriltilmelerini de gerçekleştirecektir. Yine, O ruhsal hastalıklar-
ı iyileştirip, ölümü de ortadan kaldıracaktır.

SONUÇ

YŞH'nin İsa-Mesih'le ilgili öğretileri üzerinde yaptığımız araştırmada el-
de ettiğimiz sonuçlar özetle şu şekilde sıralanabilir:

1- İsa-Mesih Tanrı bilgisini açacak olan anahtardır. O ne bir Tanrı ne de
önemsensemeyecek kadar sıradan bir kişidir. İsa Tanrı'nın sureti olmakla
birlikte, mucizevi bir şekilde doğması nedeniyle Tanrı'ya eşit değildir. Do-
layısıyla, "Üçleme" inancı yanlıştır.

2- İsa'nın yaşamı üç ana evreye ayrılmaktadır: Bunlar, onun insan ön-
cesi varlığı, yeryüzündeki yaşamı ve bugünkü durumudur.

a) İnsan Öncesi Yaşamında İsa: O bu evrede Tanrı'nın ilk yarattığı, çağ-
lar boyu insanlık öncesindeki yaşamında Tanrı ile beraber olan ve yarat-
ma eyleminde Yehova'ya ortak olandır.

b) Yeryüzündeki İsa: O İnsanların Adem'den miras olarak aldıkları gü-
naha kefarete etmek üzere, Bakire Meryem'den mucizevi olarak doğmuştur.
Kutsal yazılarda asırlarca öncesinden vaat edilen Mesih'le ilgili haberlerle
İsa'nın hem soy kütüğündeki bilgiler hem de yeryüzündeki gerçekleştirdi-
ği aktiviteler örtüşmektedir. Dolayısıyla, İsa beklenen Mesih'tir. O insanla-

---

Daniel'in Peygamberliğine Dikkat Edin, Kule kitapları, İstanbul, 1999, ss.146-148; Gelmek-
te Olan Dünya Hükümeti Tanrı'nın Krallığı, Yehova'nın İncancını Yansıtan Yayınlar, Ankara,
1980.

120 Yuhanna, 5:28-29. Bütün bu yorumlar için bkz. Sonsuz Yaşama Götüren Bilgi, s.42. Bu ko-
nuda ayrıca şunlar da söylenilmiştir: "Mesih, ölümlerinin Rabbi olarak, onları tekrar hayata ge-
tirme yetkisine ve kudretine sahiptir. Kendisine inananlar, Tanrı'ya hizmet etmekle geçen
hayatları boyunca ve hatta ölümlerinde bile, asla terk edilmezler. Bu teselli verici bir düşün-
cedir." "Yehovaya Ait Olarak Yaşamak", İnceleme Serisi, 46. Kitap, s.27. Bir başka yorum-
da da şunlar söylenmiştir: "Ve daha sonra da kendisine inananlar, onun yönetimi altında
tüm insanlık dünyası üzerinde kral, kâhin ve refik hâkimler olarak hizmet edeceklerdir.
(Bkz. Vahiy, 7:4-8; 14:1-3; 20:4,6; Luka, 22:28-30)". Bkz. "Tanrı ile İnsanlar Arasında Tek
Meyancıdan Yararlanmak", Dinsel Seri, I. Kitap, s.18.

rın kurtuluşu için kendisini feda etmiş ve bir direk üzerinde ölmüştür. İnsanların kurtuluşu için de onun bu kurbanlığı yeterlidir.

c) Bugün İsa: İsa Mesih ölümünden sonra ruhi bir varlık olarak tekrar diriltirmiştir. Günümüzde de ruhsal bir varlık olarak yaşamına devam etmektedir. O "Bin yıllık Yönetimi" sırasında ruhi hastalıkları iyi edecek ve ölüme son verecektir. Milyarlarca insanı yeryüzünde ebedi hayatı elde etmeleri için diriltecektir.